

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Udrag fra Hovedstrømninger. Den romantiske skole i Tyskland (1873)

Citation: Brandes, Georg: "Samlede Skrifter", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 212. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-brandes04-shoot-idm139992358920032.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

Den Idé, under hvis Stjerne det nye Tyskland staar, er Ideen om at indordne sig i et Hele. Den gennemtrænger Livet og Literaturen. Udtrykket *I Række og Geled* (Titlen paa en Roman af Spielhagen) kan i denne Henseende betegnes som det almindelige Løsen. Man vil samle det Spredte og udsprede den paa altfor faa Hænder opsamlede Kultur, man vil grunde en stor Stat og et stort Samfund og fordrer Afkald af den Enkelte til Bedste for Massevirkningen. Massevirkningen! Den finder man overalt i Tidsalderens betydeligste Fremtoninger. Det er Troen paa den, som ligger til Grund for Bismarcks Organisation som for Lassalles Agitation, for Moltkes Krigskunst som for Wagners Musik. Det er Viljen til at opdrage Folket og samle det om fælles Maal, der ligger bagved Prosaskribenternes Forfattervirksomhed. Det at holde sig til Sagen og Genstanden har alle de Frembringelser tilfælles, der sikrest afspejler Tiden. Massevirkningen betinges i Literaturen af Forholdet til historiske Tanker. Den Enkeltes Forhold til Staten, Opofrelsen af den personlige Egenraadighed og Originalitet, idet Jeget spændes for Statsvognen, staar i denne Literatur i skarp Modsætning til Romantikens Forgudelse af det aandrige Individ med alle dets Særheder og til Ligegyldigheden for alt Historisk og Politisk. Romantiken var og blev jo fortrinsvis Salonpoesi og dens Ideal det aandrige Selskab og den æstetiske Te (se f. Eks. Samtalerne i Tiecks *Fantasia*).